

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 62/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti FÉNIX VP, s. r. o., Košice - Šaca, ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru Košice II sp. zn. ČVS: OUV-1251/10-K2-2001 z 1. marca 2002, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. Pn 2453/2000-82 z 28. marca 2002 a odložením jej podnetu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky č. k. IV Gn 2781/00-47 z 3. novembra 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť FÉNIX VP, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2004 doručená sťažnosť spoločnosti FÉNIX VP, s. r. o., Košice - Šaca, (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru Košice

II (predtým Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Košice II; ďalej len „okresný úrad justičnej polície“) sp. zn. ČVS: OUV-1251/10-K2-2001 z 1. marca 2002, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pn 2453/2000-82 z 28. marca 2002 a odložením jej podnetu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV Gn 2781/00-47 z 3. novembra 2003.

Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v nasledovnom, ním opísanom a z príloh sťažnosti vyplývajúcom skutkovom stave.

Opatrením č. k. K 249/98-32 z 25. októbra 1999 vydal Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) ako konkurzný súd súhlas na predaj majetkovej podstaty úpadcu KAVEKO International, spol. s r. o., Košice (ďalej len „úpadca“) predajom mimo dražby za podmienok uvedených v opatrení.

Sťažovateľ uviedol, že v denníku Korzár bol 8. marca 2001 uverejnený inzerát, ktorým správkyňa konkurznej podstaty úpadcu JUDr. I. S. (ďalej len „správkyňa konkurznej podstaty“) ponúkla na odpredaj hnutel'ný aj nehnuteľný majetok úpadcu. Obhliadka nehnuteľností bola stanovená na 15. marec 2001 o 8.00 h v objekte úpadcu.

Keďže podľa sťažovateľa sa správkyňa v stanovený deň do 8.30 h obhliadky nezúčastnila ani nezabezpečila na určenú hodinu účasť ňou poverenej osoby, ani inak dodatočne neumožnila obhliadku nehnuteľností, sťažovateľ upozornil krajský súd na nedodržanie zverejnených podmienok odpredaja majetku úpadcu a požiadal ho o zjednanie nápravy, ktorá mala spočívať v umožnení dodatočnej obhliadky a v posunutí termínu otvárania obálok. Na uvedenú žiadosť mu krajský súd neodpovedal.

Sťažovateľ sa následne dozvedel, že ponúkaný majetok úpadcu bol predaný firme BETOX, s. r. o., Košice. Preto sa sťažovateľ obrátil na okresnú prokuratúru s podnetom z dôvodu podozrenia z ľstivého konania správkyne v procese speňažovania majetku úpadcu verejnou súťažou, pretože podľa neho správkyňa vo svojom stanovisku adresovanom

krajskému súdu na odôvodnenie zmarenej obhliadky nehnuteľností neuviedla pravdivé informácie.

Okresný úrad justičnej polície podnet sťažovateľa uznesením z 1. marca 2002 odložil s odôvodnením, že obhliadka bola vykonávaná nad rámec povinností správkyne, keďže predaj sa neuskutočňoval verejnou dražbou ani verejnou súťažou. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľ podal 21. marca 2002 sťažnosť okresnej prokuratúre.

Okresná prokuratúra uznesením z 28. marca 2002 sťažnosť ako nedôvodnú zamietla, preto sa sťažovateľ obrátil 4. augusta 2002 na generálneho prokurátora Slovenskej republiky so žiadosťou o podanie sťažnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pre porušenie zákona v zmysle § 266 Trestného poriadku.

Krajská prokuratúra v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“), ktorej generálna prokuratúra listom z 23. augusta 2002 odstúpila sťažovateľovo podanie na priame vybavenie, odložila podnet listom zo 4. novembra 2002 ako nedôvodný.

Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ podaním z 11. septembra 2003 znova obrátil na generálnu prokuratúru so žiadosťou o preskúmanie postupu vo veci jeho podnetu zo 4. augusta 2002. Generálna prokuratúra žiadosť sťažovateľa vyhodnotila ako opakovaný podnet a odložila ho listom z 3. novembra 2003 doručeným sťažovateľovi 7. novembra 2003.

Sťažovateľ tvrdí, že správkyňa konkurznej podstaty svojím konaním dňa 15. marca 2000 v deň obhliadky predávaného majetku úpadcu neumožnila rovnocennú účasť sťažovateľa na súťaži. Je toho názoru, že jej konanie vyvoláva podozrenie, že by mohlo ísť o ľstivé konanie v procese speňažovania majetku úpadcu verejnou súťažou, a preto sa s príslušným podnetom obrátil na orgány činné v trestnom konaní.

Porušenie svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ vidí v tom, že mu postupom vyšetrovateľa okresného úradu justičnej polície bolo toto právo priznané

len formálne, bez účinku ochrany práv poškodeného sťažovateľa, pretože jeho vec bola posúdená v rozpore s listinnými dôkazmi, v rozpore s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka pojednávajúcimi o verejnej obchodnej súťaži, ako aj v rozpore so svedeckou výpoveďou správkyne konkurznej podstaty.

Porušenie svojho práva podľa čl. 13 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že napriek tomu, že využil všetky opravné prostriedky, ktoré mu dáva Trestný poriadok, okresná prokuratúra, krajská prokuratúra aj generálna prokuratúra sa stotožnili s názorom vyšetrovateľa a uznesenie o odložení podnetu sťažovateľa potvrdili. Podľa názoru sťažovateľa jeho právo na opravný prostriedok bolo degradované na formálne právo využiť opravný prostriedok bez účinného poskytnutia takejto ochrany.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že „Uznesením Okresného úradu vyšetrovania PZ, Košice II, ČVS: OÚV-1251/10-K2-2001 zo dňa 1. 3. 2002, vo veci podozrenia z možného ľstivého konania správkyne konkurznej podstaty úpadcu KAVEKO International s. r. o. v konkurze, v procese speňažovania jeho majetku na základe opatrenia Krajského súdu v Košiciach č. K 249/98-32 zo dňa 25. 10. 1999, došlo k porušeniu práva sťažovateľa na jeho ochranu orgánmi činnými v trestnom konaní, v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Uznesením Okresnej prokuratúry Košice II, zo dňa 28. 3. 2002, č. Pn 2453/2000-82, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa zo dňa 21. 3. 2002 proti uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: OÚV-1251/10-K2-2001 a odložením podnetu sťažovateľa zo 4. 8. 2002 Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky listom zo dňa 3. 11. 2003 č. IV Gn 2781/00-47 došlo k porušeniu práva na účinný opravný prostriedok v zmysle čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Sťažovateľ zároveň navrhuje ústavnému súdu, aby zrušil „uznesenie Okresného úradu vyšetrovania PZ Košice II, zo dňa 1. 3. 2002, ČVS: OÚV-1251/10-K2-2001“ a „orgánu činnému v trestnom konaní nariadil, aby v predmetnom konaní pokračoval“ a priznal sťažovateľovi odškodnenie za morálne ujmy a ďalšie ujmy nemajetkovej povahy v sume 25 000 Sk.

Sťažovateľ žiada aj pridelenie právneho zástupcu, pretože si ho z finančných dôvodov nemôže dovoliť. Finančná situácia, do ktorej sa dostal, nebola spôsobená podcenením podnikateľských rizík, ale výhradne vadným konaním orgánov štátu. Za svojho právneho zástupcu navrhol advokáta JUDr. A. T., K.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd preto preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti v naznačenom smere, t. j. možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi postupom vyššie uvedených štátnych orgánov vyúsťujúcim v konečnom dôsledku do neumožnenia rovnocennej účasti sťažovateľa pri odpredaji majetku z konkurznej podstaty úpadcu a základnými ústavnými právami, porušenie ktorých sťažovateľ v sťažnosti namietal.

Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto treba považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 140/03).

Konkurzné konanie ako každé iné súdne konanie je autonómne v tom, že postupovať v ňom, robiť úkony a iným spôsobom ovplyvňovať jeho priebeh môže len súd, na ktorom konkurzné konanie prebieha, a len v rámci tohto konania. Usmerňovať činnosť správcu konkurznej podstaty môže súd tiež len v rámci konkrétneho konkurzného konania.

Zákonný postup pri speňažovaní majetku v konkurznej podstate úpadcu je daný zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“). V konaniach začatých do 1. augusta 2000 bolo možné konkurznú podstatu speňažovať predajom správcom mimo dražby so súhlasom súdu a za podmienok súdom stanovených (po novele citovaného zákona po 1. auguste 2000 podmienky predaja mimo dražby určuje schôdza konkurzných veriteľov tým, že ich schváli v pláne speňaženia).

V okolnostiach prípadu krajský súd svojím opatrením č. k. K 249/98-32 z 25. októbra 1999 vo veci konkurznej podstaty úpadcu rozhodol o predaji majetku úpadcu patriaceho do konkurznej podstaty mimo dražby. Súčasne uložil správkyni konkurznej podstaty uzatvoriť zmluvy s určenými záujemcami za ním stanovených podmienok.

Najvyšší súd už rozhodol, že neúspešný uchádzač o kúpu majetku tvoriaceho konkurznú podstatu predávaného mimo dražby sa nemôže úspešne domáhať určenia neplatnosti zmluvy, ktorou bol majetok predaný inému uchádzačovi, ani určenia, že jeho

ponuka bola výhodnejšia. Na takéto určenie nie je aktívne legitimovaný (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 92/2001 zo 14. novembra 2001). Absentuje tu totiž naliehavý právny záujem tohto uchádzača na požadovanom určení.

Ten je podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 314/2000 z 15. novembra 2000) daný najmä tam, kde by bez požadovaného určenia bolo právo uchádzača ohrozené alebo jeho právne postavenie by sa stalo neistým. V okolnostiach prípadu (pri predaji správcom mimo dražby) tomu tak nie je a ani požadované určenie (že určitá ponuka je výhodnejšia) by na právnom postavení uchádzača ako tretej osoby nič nezmenilo, pretože by nezakladalo povinnosť správkyne konkurznej podstaty uzavrieť kúpnu zmluvu s týmto uchádzačom. Sťažovateľ sa nemôže úspešne domáhať určenia, že jeho ponuka bola výhodnejšia, pretože takéto hodnotenie sa robí v rámci konkurzného konania a iný orgán nie je oprávnený posudzovať správnosť výberu. Navyše, zásady a postup predaja majetku úpadcu boli schválené opatrením konkurzného súdu, ktorý rovnakým spôsobom udelil súhlas správkyni konkurznej podstaty na predaj tohto majetku.

Podľa vyššie uvedeného opatrenia krajského súdu pri predaji majetku úpadcu sa nekonala verejná dražba ani verejná súťaž. Takto v okolnostiach daného prípadu posudzovala skutočnosti namietané sťažovateľom aj generálna prokuratúra, keď odložila listom č. P 115/1 z 3. novembra 2003 opakovaný podnet sťažovateľa s odôvodnením, že správkyňa konkurznej podstaty úpadcu sa nemohla dopustiť niektorého z trestných činov machinácie pri verejnej súťaži a verejnej dražbe a nebolo tiež preukázané, že by úmyselne oznámila nepravdivé údaje spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť sťažovateľa. V týchto intenciách považovala rozhodnutia vyšetrovateľa o odložení veci sťažovateľa, okresného prokurátora o zamietnutí jeho sťažnosti i krajského prokurátora o odložení jeho podnetu za zákonné.

Vzhľadom na vyššie uvedené do označených ústavných práv sťažovateľa mohlo byť v okolnostiach prípadu zasiahnuté len pri vybavovaní jeho trestného oznámenia v časti týkajúcej sa trestného činu ohovárania (správkyňa konkurznej podstaty obvinila zástupcu

sťažovateľa, že z nádrže odpadových vôd zatopil objekt ČOV), lebo iba v tomto prípade by mohol byť sťažovateľ aj poškodeným.

V prípade oznámení sťažovateľa však príslušné orgány činné v trestnom konaní rozhodli tak, že ich obsahom boli také skutočnosti, ktoré vylučovali, že boli spáchané vyššie uvedené trestné činy udávané sťažovateľom.

Hoci vo veci sťažovateľa bolo príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní takto rozhodnuté, ústavný súd nemá dôvod predpokladať vzhľadom na vyšetrením zistené a preukázané skutočnosti, že tieto rozhodnutia sú svojvoľné a zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd vychádza pritom z tej skutočnosti, že orgány činné v trestnom konaní sú povinné zákonom upraveným postupom vždy náležite zistiť skutkový stav vecí v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie v zmysle § 2 ods. 5 Trestného poriadku a z neho vychádzať pri každom ďalšom procesnom i hmotnoprávnom rozhodnutí vrátane rozhodnutia zániku trestnosti alebo naplnení znakov eventuálne niektorého iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, než pre ktorý bolo vznesené obvinenie (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tz 15/2001 z 20. septembra 2001).

Tak okresný úrad justičnej polície, okresná prokuratúra, krajská prokuratúra, ako aj generálna prokuratúra ako plne kompetentné štátne orgány dospeli k vyššie uvedeným záverom po dôkladnom vyšetrení vecí (listinami, vypočutím svedkov), čím tento ich postup sa javí ako zjavne nie svojvoľný a neodôvodnený. Tieto orgány zistili skutkový stav a aplikovali naň relevantné ustanovenia platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení riadne vysvetlili. Opísaným spôsobom teda zjavne nebolo zasiahnuté do sťažovateľom označených práv.

Sťažovateľ tvrdí, že uvedené orgány činné v trestnom konaní si voči nemu nesplnili povinnosť poskytnúť mu ochranu, v dôsledku čoho došlo k závažnému porušeniu jeho základných práv. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že v právnom štáte plní štát svoju povinnosť poskytnutia ochrany občanovi vydávaním právnych noriem, zvlášť zákonov,

a ďalším pôsobením svojich orgánov na základe a v rámci zákona. V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy musí ústavný súd vychádzať z prezumpcie ústavnosti platného práva. To v okolnostiach prípadu znamená, že pokiaľ by došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, platná právna úprava (Trestný poriadok ako základný procesný predpis upravujúci trestné konanie) predstavuje dostatočný základ na dosiahnutie takej „nápravy“, aká je vôbec možná tam uvedenými procesnými prostriedkami (sťažnosťou, odvolaním, žiadosťou o preskúmanie postupu vyšetrovateľa). Na druhej strane v súlade s touto základnou procesnou normou (§ 2 ods. 1) nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon. Toto ustanovenie je premietnutím ústavných zásad, predovšetkým na ktorých trestný proces spočíva, a v danej veci je vyjadrením čl. 17 ods. 2 ústavy a sčasti aj čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenie prešetriť a o ňom rozhodnúť. To sa aj stalo (bolo konané o podnetoch sťažovateľa). Neznamená to však, že ak kompetentné orgány v danom prípade po zvážení všetkých okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutkov, ktoré sú predmetom sťažnosti sťažovateľa, porušili jeho zákonom chránené, a to i ústavné práva. Nikto nemá právny nárok a už vonkoncom nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľa trestnému oznámeniu) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad pre začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže vyšetrovateľ začať konať alebo pokračovať v konaní. Keď je sťažovateľ presvedčený, že vyšetrovateľ bezdôvodne odložil jeho podnet, čím porušuje zákon (Trestný poriadok), potom je sťažnosť ako opravný prostriedok, ktorý podával oznamovateľ, namieste. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (II. ÚS 88/99).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 51 ústavy sa však práva uvedeného v čl. 46 ods. 1 možno domáhať len v medziach zákonov vykonávajúcich ustanovenie tohto článku.

Na základe týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru o nedostatku príčinnej súvislosti medzi konaním sťažovateľom uvedených orgánov činných v trestnom konaní a možným porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a v nadväznosti na to k záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa.

Sťažovateľ žiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú, bolo už bez právneho významu rozhodovať o tejto žiadosti, ako aj zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2004